



AI Performance Study 2026

Från AI-satsningar till mätbar affärsnytta

Svensk sammanfattning





AI kan stärka vår konkurrenskraft, men bara om vi tar till oss av lärdomar från de som lyckats.

Förord

AI har flyttat från labbet till ledningsrummet och blivit en strategisk fråga för företagets konkurrenskraft. Samtidigt upplever många företag att de inte ställer om tillräckligt snabbt och att avkastningen på AI-investeringarna uteblir.

Den bilden bekräftas av denna PwC-rapport, AI Performance study. Enligt resultatet står 20 procent av företagen för hela 74 procent av den samlade ekonomiska effekt som AI bidrar med, mätt i både intäktsökningar och effektiviseringar. Risken handlar alltså inte längre om att hamna efter i implementationen av AI, utan att göra stora AI-investeringar utan att se någon faktisk effekt.

Sverige har ett starkt utgångsläge att bygga vidare på. Vi har innovativa företag och djup teknisk kompetens. Vi ser att många företag använder AI, men betydligt färre har integrerat tekniken i det dagliga arbetet och alltför få har tagit steget att testa nya arbetssätt, till exempel med AI-agenter. Men möjligheterna är stora. Sverige har både kompetensen och innovationskraften – frågan är hur snabbt vi förmår omsätta dem i nya arbetssätt och mätbar affärsnytta. Här blir ledarskapet avgörande.

Med den här rapporten vänder vi oss till företagsledare som vill sluta räkna antal AI-piloter och i stället börja skapa mätbara intäktsökningar och kostnadsbesparingar. Du får en inblick i vad de som lyckas med sina AI-investeringar gör annorlunda och visar hur företag kan komma snabbare på banan och prioritera rätt. Jag kan konstatera att de framgångsrika företagens arbetssätt, som presenteras i den här rapporten, är fullt möjligt för fler företag att ta till sig. Det handlar om att fokusera på hur tekniken faktiskt påverkar affären, göra nödvändiga omställningar och integrera AI i verksamheten. Det är då den verkliga effekten uppstår.



Andreas Håkansson
AI Lead, PwC Sverige

01

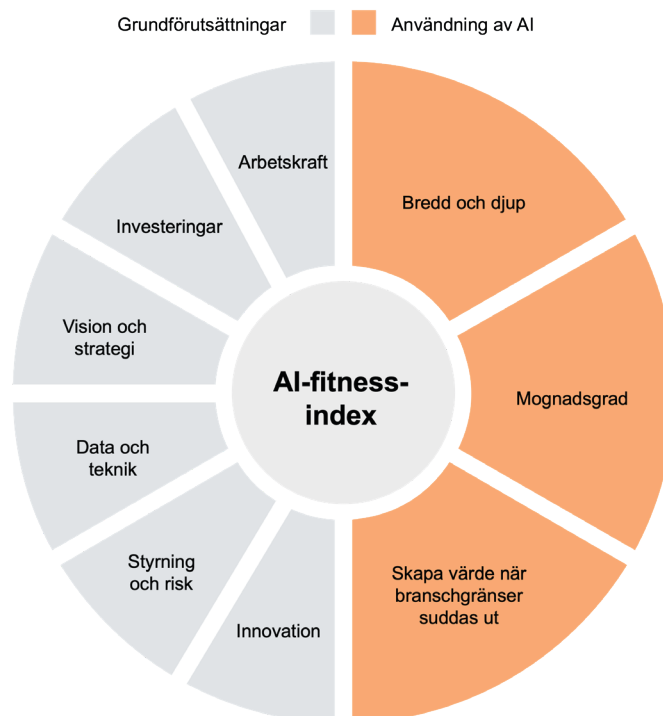
Så ger AI-satsningar mätbar affärseffekt

I ledningsgruppsmöten över hela världen upprepas samma situation gång på gång. Någon presenterar ett AI-initiativ och deltagarna i rummet nickar instämmande. Men sedan kommer de avgörande frågorna som få har svaren på: **Vilka initiativ ökar intäkterna? Vilka sänker kostnaderna? Vilka gör beslutsfattandet bättre, snabbare och säkrare?**

I den här rapporten belyser vi varför så många AI-satsningar fastnar i pilotprojekt utan att ge mätbar effekt på affären. Vi ger även svar på frågan vad de företag som får en tydlig avkastning faktiskt gör. Här nedan kan du ta del av en svensk sammanfattning. Länk till den fullständiga rapporten (på engelska) finns längst ner i det här dokumentet.

För att förstå varför vissa företag ser verklig avkastning på sina AI-investeringar, medan de flesta inte gör det, jämförde vi 1 217 företag i 25 branscher runt om i världen. Jämförelsen baseras på de ekonomiska effekterna av AI, det vill säga vilka intäktsökningar och effektivitetsförbättringar som AI har bidragit till.

För att förstå vad som gör att vissa lyckas och andra inte, har vi utvecklat ett så kallat AI-fitnessindex. Som grund för det intervjuade vi ledande befattningshavare i de 1 217 företagen för att förstå hur de arbetar inom 60 olika områden kopplade till styrning, investeringar och användning. Detta gjorde vi för att testa hur arbetssätten påverkar de ekonomiska effekterna av AI. Vi grupperade arbetssätten i nio kategorier som fångar hur företagen använder AI och de grundförutsättningar som gör användningen skalbar och tillförlitligt.



02

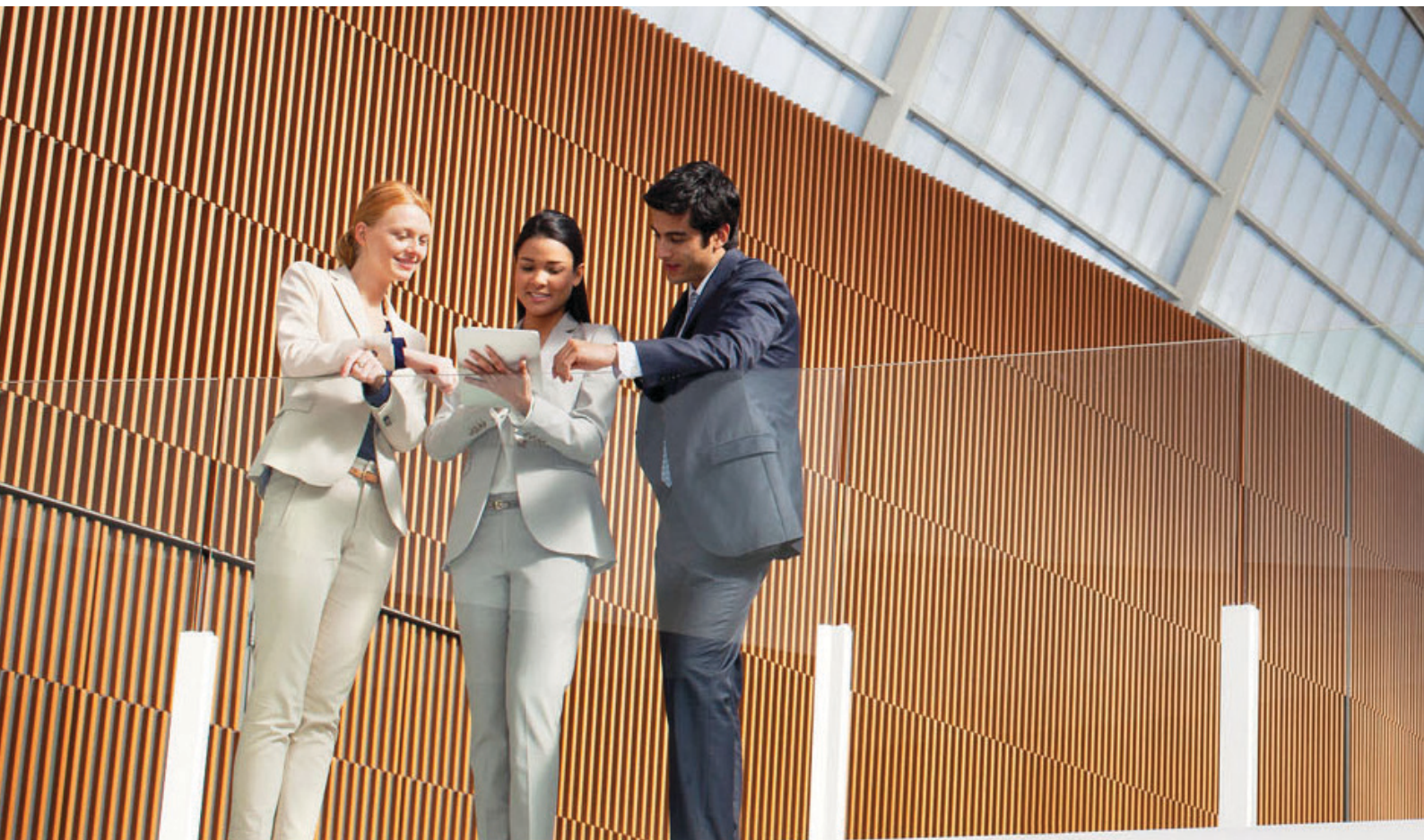
Varför vissa företag får ut mer värde av AI

Vår analys visar att värdet av dagens AI-investeringar är koncentrerat till ett begränsat antal företag. Av de företag som vi har undersökt står 20 procent för 74 procent av den AI-drivna avkastningen. Det som särskiljer denna grupp, som vi i denna rapport kallar AI-ledarna, är inte att de experimenterar mer i största allmänhet. Skillnaden ligger i att de bygger och använder det som vi i rapporten benämner AI-fitness. Det är förmågan att rikta AI mot det som verkligen är affärsmässigt viktigt, att grundförutsättningarna är ändamålsenliga och att AI integreras i hela verksamheten så att den blir skalbar och tillförlitlig.

7,2

gånger högre ekonomisk effekt av AI ses hos företag med hög AI-fitness jämfört med andra.

Resultaten är tydliga. De företag som har hög AI-fitness levererar i genomsnitt 7,2 gånger högre ekonomisk effekt av AI än övriga. Dominansen förklaras av att AI-fitness stärker flera andra områden som ledningar ofta redan prioriterar. Exempelvis: att de är snabbare på att lansera produkter och tjänster, ställa om sina affärs- och verksamhetsmodeller, höja besluts kvaliteten samt förbättra kundupplevelsen och förtroendet. Dessa effekter uppstår lättare när AI inte används isolerat, utan är integrerat med data, plattformar, arbetsflöden och företagets styrning. Det gör att idéer kan implementeras snabbare och mer framgångsrikt.



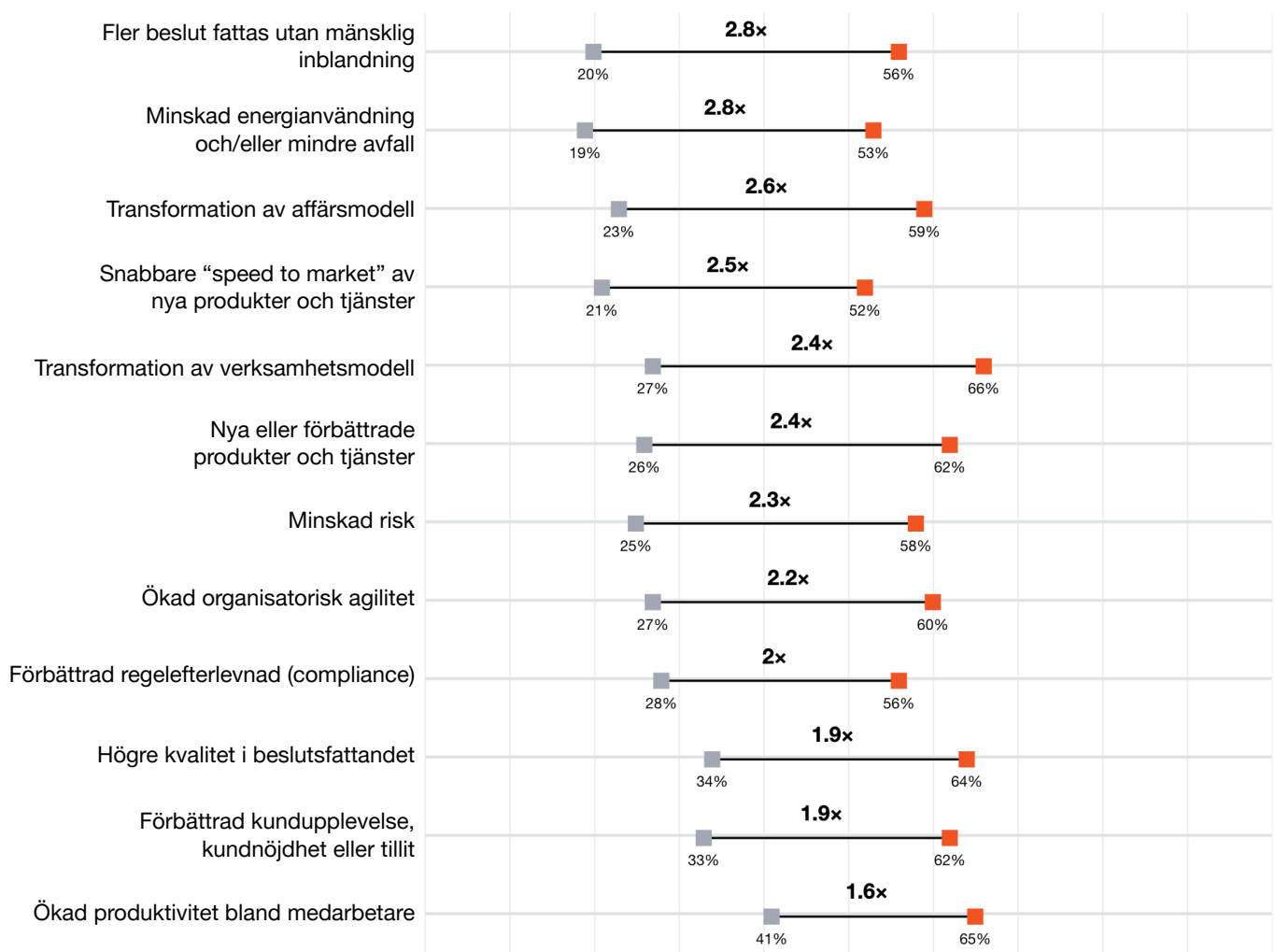
En central insikt i analysen är samspelet mellan användning och grundförutsättningar. När företag som har dessa förutsättningar på plats ökar sin AI-användning ser de nära dubbelt så stor ekonomisk effekt jämfört med företag som har en lägre mognadsnivå.

Grundförutsättningarna stärker det genomslag AI-aktiviteterna har på mätbara resultat. Robusta data och plattformar gör implementeringen snabbare, medan anpassade arbetsflöden och förtroendeskapande insatser ökar användningen i vardagen. En ökad användning genererar samtidigt mer data och feedback som gör systemen bättre och mer effektiva över tid. Slutsatsen är att AI-ledare inte bara "gör mer AI" – de bygger även förmågor som gör AI skalbar och tillförlitlig och kan välja hur de ska använda detta för maximal finansiell hävstång.

I vilken utsträckning har företagets samlade AI-satsningar förbättrat följande områden?

(Visar endast svaren "i mycket stor utsträckning" och "i stor utsträckning")

■ AI-ledare ■ Övriga företag



03



2,6

gånger större sannolikhet att uppleva stärkt innovation av affärsmodellen genom AI hos ledande företag.

1,8

gånger högre vilja att använda AI för att skapa kunddrivet värde kännetecknar AI-ledare.

Använd AI för tillväxt och förnyelse

Många företag använder AI för att effektivisera befintliga arbetssätt, till exempel kan försäkringsbolag snabba på skadehanteringen i försäkringsärenden och mjukvaruutvecklare kan öka produktiviteten. Även AI-ledarna gör detta, men de stannar inte där. De använder tekniken som en drivkraft för tillväxt och affärsförnyelse – genom att utveckla nya erbjudanden, omforma sina affärsmodeller, ta position på nya marknader och stärka samarbeten över branschgränser. Vår studie visar att ledande företag är **2,6 gånger** mer benägna att uppleva att AI har stärkt deras förmåga att förnya sina affärsmodeller.

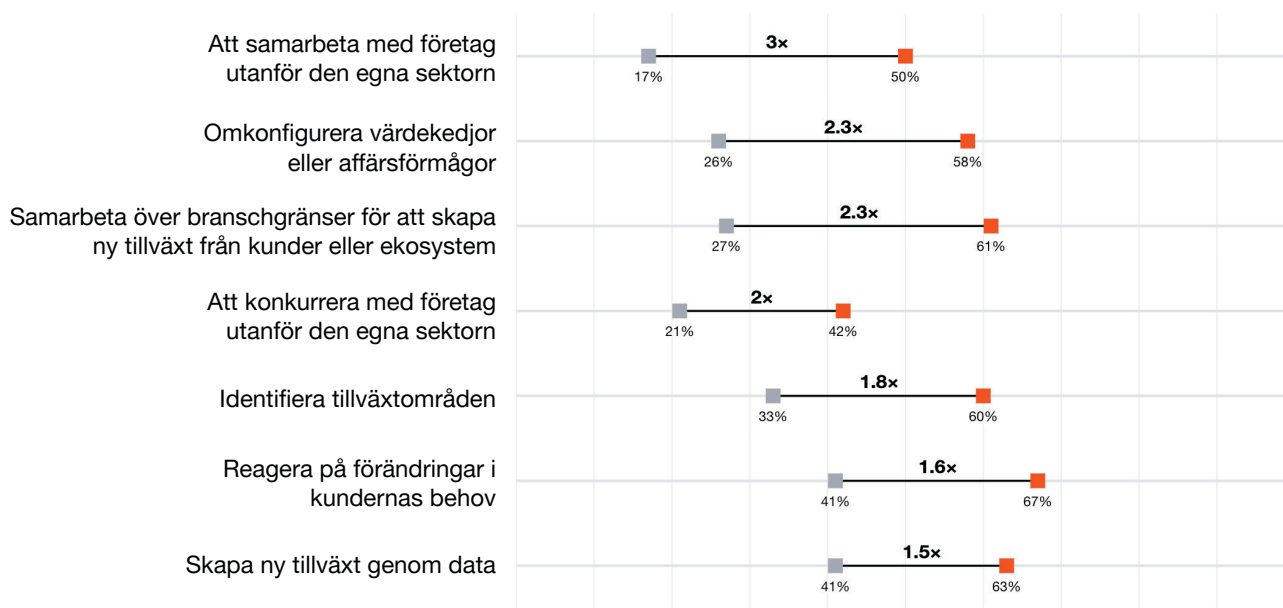
AI-ledare är **1,8 gånger** mer villiga att använda AI för att hitta nya sätt att skapa värde, särskilt de som utgår från kundernas behov. Detta kräver ofta innovativa kombinationer av produkter och tjänster från olika typer av företag. Förmågan att fånga de tillväxtpöjligheter som uppstår genom branschsamarbeten är den enskilt starkaste faktorn kopplad till ekonomisk effekt av AI. Vår analys visar att AI-ledare är två till tre gånger mer benägna än andra att använda AI för att samarbeta över sektorsgränser, för att frigöra värde i ekosystem och konkurrera bortom sina traditionella branscher.

AI-ledare använder i högre grad AI för att skapa tillväxt genom branschöverskridande samarbeten – den faktor som har störst påverkan på AI-driven prestation.

I vilken utsträckning använder din organisation AI för följande ändamål?

(Visar endast svaren "I mycket stor utsträckning" och "I stor utsträckning")

■ AI-ledare ■ Övriga företag



Källa: PwC:s AI Performance Study



Styrning är en framgångsfaktor

Tydlig styrning är en viktig förutsättning för tillväxt. AI-ledarna gör strategiska val tidigt och följer upp dem genom tydligt ägarskap och ansvar. De har oftare en prioriterad färdplan, kopplar sin vision med AI till affärsmål och följer löpande upp resultaten på ledningsnivå.

För de som inte arbetar så här idag, gäller det att flytta fokus från att använda AI för enbart kostnadsbesparingar till att skapa faktiska intäkter. Behandla tillväxt kopplad till branschöverskridande möjligheter som en egen AI-portfölj, med ett tydligt mandat från ledningen, prioriterad färdplan och effektmått som säkerställer fokus i besluten.

04



Bygg ändamålsenliga grundförutsättningar för AI

Att ha förmåga att rikta AI mot förnyelse och tillväxt är den enklare delen. Den verkliga utmaningen är att få AI-satsningarna att leverera resultat över tid. Därför är en avgörande faktor inte ambitionen, utan att ha de sex grundförutsättningarna på plats (se AI-fitnessindex sida 3). AI-ledare fokuserar på just dessa för att deras AI-användning ska ge mätbar tillväxt och andra skalbara resultat. Med grundförutsättningarna på plats reduceras onödiga hinder, engångslösningar och ständigt nya anpassningar. Det gör att nya initiativ kan genomföras snabbare, mer tillförlitligt och i genomsnitt fördubbla avkastningen. Vår analys visar att de fem arbetssätt som beskrivs nedan är de som leder till störst ekonomisk effekt.



Fem arbetssätt för att få högre ekonomisk effekt av AI

1. Finansiera och justera AI-portföljen med ett investerarperspektiv

AI-ledare investerar i genomsnitt **2,5 gånger** större andel av intäkterna i AI och är **1,3 gånger** mer benägna att omfördela finansiella och mänskliga resurser till AI-projekt med högt affärsvärde.

2. Skapa AI-driven innovation

Om finansiering är bränslet, är innovation motorn. AI-ledarna är **1,5 gånger** mer benägna att tillhandahålla teknisk infrastruktur för att möjliggöra AI-experiment och testa nya lösningar. De har oftare innovationsansvariga nära affärsenheterna. De arbetar dessutom mer strukturerat med att utvärdera experiment för att kunna prioritera, skala upp eller avsluta påbörjade initiativ.

3. Bygg förtroende hos medarbetarna för att öka användningen

Eftersom AI skapar värde först när människor använder den riskerar förtroendefrågan att bli en flaskhals. Medarbetare i AI-ledande organisationer är **2,1 gånger** mer benägna att lita på AI-genererade insikter och agera på dem i vardagen. Förtroende byggs sällan genom ett enskilt initiativ. Det kräver ett sammanhållet arbetssätt som bygger på kompetensutveckling, delaktighet och trygghet.

4. Använd styrning för att stärka förtroendet – och öka tempot

AI-ledare kombinerar tydliga principer för ansvarsfull AI med arbetssätt som håller leveranshastigheten uppe, till exempel standardiserade mallar, snabba avstämningar och att styrgruppen fokuserar på de mest riskfyllda initiativen. De är **1,7 gånger** mer benägna att ha ett dokumenterat ramverk för ansvarsfull AI och **1,5 gånger** mer benägna att ha en tvärfunktionell AI-styrgrupp.

5. Eliminera tekniska och datamässiga hinder

De största hindren för att kunna skala AI är bristande datakvalitet och dataåtkomst, utmaningar med systemintegration samt kostnader för att återkommande behöva bygga samma komponenter. AI-ledare är **2,4 gånger** mer benägna att ta fram AI-lösningar som kan återanvändas i flera affärsområden och **1,7 gånger** mer benägna att tillhandahålla den högkvalitativa data som behövs för prioriterade AI-applikationer.

05

Integrera AI i hela verksamheten



När AI kopplas till tydliga affärsmål och byggs in brett, integreras i kärnprocesser och används för automatisering kan den ge verklig effekt i hela organisationen.

När ledningen har definierat vilka affärsmål AI ska bidra till – tillväxt, förnyelse, effektivitet eller en kombination av dessa – säkerställer man att AI-lösningar utvecklas och implementeras i hela organisationen. För att kunna bygga in AI i hela verksamheten arbetar man utifrån tre dimensioner: inför AI brett i många delar av verksamheten, integrerar AI i kärnprocesser och system så att den förbättrar hur arbetet utförs, samt tar AI-användningen till nästa nivå, från stöd till automatiserade processer.

Gå brett

Vår studie visar att de flesta företag fortfarande koncentrerar AI-användningen till isolerade delar av organisationen. AI-ledare gör tvärtom. De skalar beprövade lösningar över team, regioner och funktioner samt i värdekedjan och produkter så att värdet inte fastnar lokalt. Det handlar om att kunna återanvända AI-lösningar i flera delar av organisationen. I vår studie är AI-ledare ungefär dubbelt så benägna som andra att tillämpa AI längs hela värdekedjan – från strategi och planering till front- och back office.

Gå på djupet

De högst presterande företagen i vår studie lägger inte bara AI ovanpå befintliga arbetssätt, utan bygger in AI i sina standardprocesser och system. Detta är avgörande för att förbättra både effektivitet och kvalitet. Ett exempel är kundsupport. I stället för en fristående chattbot som kräver manuella överföringar av information, integreras AI direkt i ärendehanteringssystemet så att den kan hämta kundkontext och kunskap, formulera svar och endast eskalera komplexa ärenden till specialister.

Gå mot autonomi

I vår analys är automatisering av beslut en av de operativa indikatorer som starkast hänger ihop med AI-driven prestation. När AI på ett säkert sätt tar över en större andel av rutinmässiga, återkommande beslut kan ledtider minska och genomströmningen öka, samtidigt som kvaliteten och prestationen kan förbättras. Vår analys visar att AI-ledare är **2,8 gånger** mer benägna att öka antalet beslut som fattas utan mänsklig inblandning, och de är nästan dubbelt så benägna som andra att använda AI på mer avancerade sätt (där AI utför flera uppgifter inom tydliga ramar eller i vissa fall arbetar mer autonomt). Samtidigt betonas att full autonomi fortfarande är ett undantag. Endast 15 procent av AI-ledarna uppger att deras mest avancerade användningsfall är autonomt och självförbättrande.

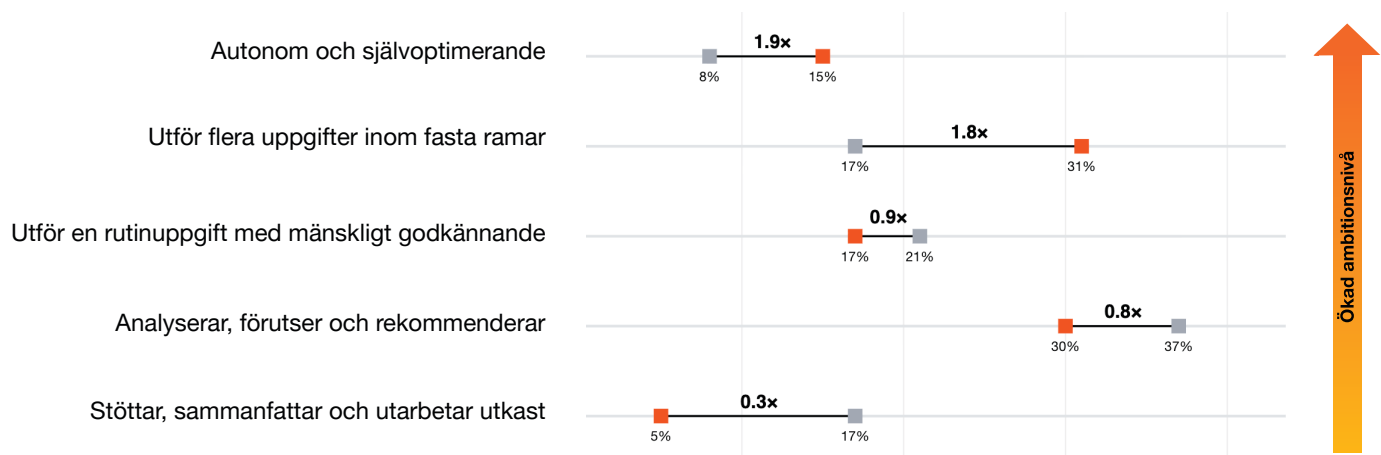
Även om 48 procent av AI-ledarna förväntar sig personalminskningar på minst fem procent till följd av AI, räknar 49 procent med små eller inga förändringar – i vissa fall till och med ökning. Budskapet är att den omedelbara förändringen ofta inte är att ta bort människor, utan att ta bort väntetid. AI hanterar repeterbara uppgifter inom tydliga ramar, medan människor fokuserar på undantag, avvägningar och strategiska frågor.

AI-ledare är nästan dubbelt så benägna att använda avancerade AI-lösningar.

Vilket av följande alternativ beskriver bäst din organisations mest avancerade AI-användning?

(Andel respondenter som pekar ut respektive användningsområde som deras mest avancerade AI-användning.)

■ AI-ledare ■ Övriga företag



Källa: PwC:s AI Performance Study

Så integrerar ni AI i verksamheten

Skala upp selektivt. Fokusera på ett begränsat antal prioriterade användningsområden som är tydligt kopplade till era mål och omforma arbetsflödena så att AI integreras i processerna. Börja med beslut som är frekventa, mätbara och återkommande, och som innebär låg till måttlig risk och automatisera dem inom tydliga ramar. När tillförlitlighet och förtroende har etablerats kan lösningarna successivt skalas upp över team, regioner och funktioner.



06 Slutord

AI har stor potential att skapa mätbart affärsvärde, men många företag fastnar i en portfölj av pilotprojekt med för lite mätbar effekt. Vägen framåt är i stället ett ledningsdrivet skifte: koppla AI-användning till kritiska affärsresultat (och inte bara till lokala effektivitetsvinster), bygg de grundförutsättningar som gör AI tillförlitligt och skalbart, och integrera AI i processer och beslut så att den blir en integrerad del av vardagen. När AI är fokuserad på affärsförnyelse, bygger på återanvändbara lösningar samt anses vara trovärdig kan effekterna gå från stegvisa förbättringar till ett **ackumulerande prestationsövertag**.

Att få denna formel på plats kräver medvetna och uthålliga insatser. De företag som vill komma i kapp AI-ledarna har inte råd att vänta. Deras försprång kommer bli allt större, eftersom de lär sig snabbt, återanvänder lösningar ännu snabbare och på ett säkert sätt automatiserar sina beslut.

Metod i korthet

Studien bygger på en enkät med 1217 seniora beslutsfattare, främst från börsnoterade företag, verksamma i 25 branscher i Afrika, Asien, Europa, Mellanöstern, Nordamerika och Sydamerika. Datainsamlingen genomfördes mellan juli och september 2025. Vi analyserade AI-driven prestation, definierad som intäkt- och effektivitets-/kostnadsvinster från AI, justerade så att varje företag jämfördes med medianen i sin bransch. För att förstå vilka arbetssätt som driver resultat testades 60 områden kopplade till AI-styrning och investeringspraxis. Dessa grupperades i nio faktorer inom två huvudkategorier: AI-grundförutsättningar (förmågor som gör AI tillförlitlig och skalbar) och AI-användning (hur brett, djupt och sofistikerat AI tillämpas samt om den riktas mot tillväxtmöjligheter). Tillsammans utgör dessa faktorer vårt AI fitnessindex, där summan av faktorerna motsvarar indexpoängen.



Vill du veta mer? Välkommen att kontakta:




Andreas Håkansson
AI Lead, PwC Sverige
andreas.haakansson@pwc.com
+46 72 580 05 81



Santiago Morales Costábile
Rådgivare inom AI, PwC Sverige
santiago.m.morales@pwc.com
+46 72 182 36 65

AI Performance Study 2026

Från AI-satsningar till mätbar affärsnytta

 [Läs mer på pwc.se](https://www.pwc.se)

På PwC hjälper vi våra kunder att bygga förtroende och ställa om sin verksamhet för att öka konkurrenskraften. Vi är ledande inom skatt, revision och rådgivning och är en del av ett globalt nätverk med 364 000 medarbetare i 136 länder. Genom att kombinera vår expertis och erfarenhet med den senaste tekniken, hjälper vi våra kunder att bli effektivare, anpassa sig till förändringar och alltid ligga steget före.

PwC Sverige är en självständig och oberoende juridisk enhet med drygt 3 000 medarbetare runt om i landet. Vill du veta mer om PwC? Besök oss på [pwc.se](https://www.pwc.se) eller LinkedIn.